

Частина I

1

До того як пішла, вона нестримно читала. На улюбленому стільці з твердою спинкою; у ліжку, спершись на купу подушок. Книжкам бракувало місця на столику біля ліжка, і вони потроху нагромаджувались на підлозі. Вона надавала перевагу іноземним детективам і бігла по їхніх сторінках із застиглим виразом обличчя, суворо підібгавши губи, навіть не поворухнувшись.

Іноді я прокидався серед ночі, а лампа й досі горіла: Анна, її зосереджений обрис, сидить рівно, саме так, як її завжди вчили. Не помічала, що я не сплю, навіть коли я повертався до неї, і все пильно вдивлялась у книжку, гортаючи сторінки, ніби зубрила перед іспитом.

Спочатку це були звичайні скандинавські детективи Геннінга Манкелла і Стіґа Ларссона, а потім пішли німецькі романи в стилі нуар 1940-х років, серія тайландських книжок 1960-х про детективні пригоди на острові Пхукет. Спочатку обкладинки видавалися знайомими — легко впізнаний шрифт і дизайн, як у більшості видавців, — проте з часом вони ставали більш таємничими, з іноземними друкарськими формами та різноманітними палітурками.

А потім одного дня вона пішла. Не знаю, де зараз ті книжки. Я шукав, чи, бува, котрась із них крадькома не потрапила на мої полиці, проте жодної не знайшов. Гадаю, вона забрала всі з собою, спакувавши в кольоровий мішок для сміття.

Дні після її зникнення як у тумані. Провали в пам'яті від анестезії. Завішені штори й горілка. Нестерпна тиша, як коли стихає пташиний спів перед затемненням. Пам'ятаю, як сидів у вітальні, зосереджено дивився на кришталеві склянки й розмірковував над тим, чарки з горілкою стоять вертикально чи горизонтально.

По будинку блукав протяг. Дув із-під дверей, проривався кризь щілини в стінах. Здається, я знав, звідки він дме, та не міг

туди піти. Не міг піднятись нагору. Бо цей будинок нам більше не належав. Ці кімнати не існували, ніби якісь таємничі дорослі оголосили, що вхід до них заборонено. Тому я просто сидів унизу, у тому старому мертвому будинку, де холодний вітер обпікав шию. Вони пішли, і тиша знову заповонила все довкола.

Вона, напевне, втішалася б, якби побачила мене зараз — забитого в тьмяний куток невеличкого брудного бару: я, мерехтіння телевізора, якийсь хлопець удає з себе глухого й намагається продати диснейські брелоки для ключів, що відблискують у темряві. У вхідних дверях бару дірка, ніби хтось намагався їх вибити ногою, і крізь прозорий пластик я спостерігаю за дітьми, які вештаються по паркінгу, димлять і виробляють усілякі трюки на старому велосипеді.

«Я ж казала тобі», — звісно, вона не мовить цього вголос — не дозволить гідність, проте на обличчі буде написано все; злегка підняті брови, за якими ховається посмішка.

Анна завжди вважала мене неотесою, який так і не зміг позбутися свого простого походження. Пам'ятаю, сказав їй, що батько засідав суботніми вечорами в букмекерській конторі. Чемне здивування, за яким ховалася посмішка. Бо в її сім'ї ніхто навіть до пивної не заходив. «Навіть на Різдво?» — якось запитав я. «Ні», — відказала вона. Вони могли випити скляночку хересу після обіду, і край. Натомість ходили дзвонити в церковні дзвони.

Стояла темрява, проте я не пам'ятав, коли зайшло сонце. Надворі заревів двигун, і світло фар розрізало приміщення, як тюремний прожектор. Я повернувся до барної стійки й замовив ще келих пива. Якісь голови обернулись до мене, проте я не дивлюсь їм у вічі, уникаю пильних поглядів, загадкових кивків головою.

Огрядний рибалка вмовстився на табуреті обличчям до дверей і розповідає расистський анекдот про жінку, інтрижку й вищипування єдиної лобкової волосини. Пам'ятаю, почув його якось після школи в провулку східної частини Лондона, там, де люди викидали порножурнали й пусті бляшанки коли. Завсідники сміялися з кінцівки, офіціантка не мовила ні слова, розвернулася

і пішла геть. Позаду неї на стіні висять три фотографії оголених жінок та рамка з газетами за наступний день після 11 вересня.

— Чотири фунти десять, любий, — мовила офіціантка й поставила кухоль. Руки трусились, я рився в гаманці, розсипаючи монети по барній стійці.

— Пробач, — сказав їй. — Змерзли руки.

— Розумію, — відказує вона, — тут холодно. Давай-но я спробую. — Вона бере купюри, а потім, ніби я немічний старий, відлічує решту з моєї долоні.

— Ось так, — промовляє. — Чотири фунти десять.

— Спасибі, — дещо присоромлено дякую їй, вона усміхається. У неї добре обличчя — велика рідкість у таких місцях, як оце.

Поки дівчина нахилилась, аби витягти посуд із посудомийки, я роблю великий ковток горілки з фляги. Це простіше, ніж щоразу замовляти чарку з кожним келихом. Останнє зразу ставить на тебе тавро, і за тобою починають слідкувати.

Повертаюся до столика й помічаю дівчину у віддаленій частині барної стійки. Раніше вона сиділа з одним із чоловіків, друзів рибалки, проте його тут більше немає — зі свистом поїхав геть на своїй тюнінгованій автівці. Дівчина має такий вигляд, ніби зібралася на гульки: коротка спідниця, невеличкий блискучий топ, густі темні вії.

Поглянув на офіціантку, переконався, що вона не бачить, хильнув ще. Тепер відчуваю це знайоме гудіння, це сумне невеличке блаженство. Дивлюсь на дівчину біля бару. Зараз п'є шоти, кричить на офіціантку, котра, як мені здається, її товаришка. Сміючись, вона ледь не падає з табурета, але таки переводить подих і втримує рівновагу.

Я незабаром підйду до неї. Ще пару келихів.

Гортаю *Facebook*, примружуюсь, аби розгледіти екран. Мій профіль пустий, без фото, лише силует чоловіка. Я ніколи не лайкав, не коментував і не вітав нікого з днем народження, проте щодня туди заходив, гортав, оцінював, гортав, оцінював. Мене пробирає до самих кісток від невеличких віконць у життя людей, які лишилися у минулому, з їхніми світанками й заходами сонця, прогулянками на велосипедах по півночі Шотландії,

нескінченим потоком інстаграмних локшин *Pad Thai* і тостів з авокадо на додачу до блаженного самовдоволення від суші.

Глибоко вдихаю, роблю ще один ковток пива та горілки. Мені шкода їх. Усіх цих лицемірів з їхніми триколорами та веселками, які міняють світліни профілю відповідно до нагальних проблем сьогодення (біженці, найостанніші жертви терористичних атак у Богом забутих місцях). Усі ці хештеги та щирі пости про «пожертви», бо колись вони брали участь у будівництві школи в Африці у свої роки перед вступом до університету або ж цілували сліпучими вустами темні руки жебрака.

Я вмощуюсь за столом, аби краще бачити дівчину біля шинкваса. Вона замовила ще одну склянку і сміється, аж заходить ся, споглядаючи відео на телефоні, тицяє в нього пальцем, намагаючись привернути увагу офіціантки.

Знову гортаю телефон. Іноді я примушую себе дивитись на чужих дітей. Це як бажання розколупати свіжу кірку на рані, аж доки через неї проступить кров. Кругленькі животи щойно народжених; беззубі першокласники з ранцями та завеликими шкільними піджаками; а потім канікули на морі, обнесений ровом замок із піску, морозиво, яке вони впустили на пісок. Вишикувані на килимку великі та маленькі черевики.

А потім мами. Ці мами у *Facebook*. Вони говорять так, ніби винайшли саме материнство, ніби винайшли матку, розповідаючи одна одній, що вони повна протилежність своїх матерів, бо їли кіноа й заплітали африканські косички, мали свою дошку на *Pinterest* з усілякими творчими ідеями, аби приборкати непокірних дітлахів у віці до п'яти.

Повертаюсь до стійки, стаю ближче до п'яної дівчини. Отримавши необхідну дозу алкоголю, я почуваюся набагато краще, руки вже не тремтять. Усміхаюся, вона уважно мене оглядає з голови до п'ят, похитуючись на табуреті.

— Не хочеш чогось випити? — мовлю їй привітно, ніби ми вже знайомі.

У її затуманених очах спалахнув подив. Дівчина змусила себе випрямитись і тепер уже не спиралася на стійку.

— Ром із колою, — відповіла вона мені. До неї знову повернулася розв'язність; відвернувшись від мене, вона починає стукати пальцями по бару.

Поки замовляю напої, вона вдає, що перевіряє щось у телефоні. Мені видно екран — навмання гортає застосунки та повідомлення.

— Я Роб, до речі, — кажу їй.

— Чарлі, — відказує вона. — Проте всі мене кличуть Чарльз.

— Тутешня? — запитую.

— Народилась і виросла в Кемборні, — повертається до мене. — Але зараз із сестрою мешкаємо тут. — Її очі схожі на язик ящірки, яким вона намагається мене вжалити, думаючи, що я не помічаю. — Ти, мабуть, ніколи й не чув про Кемборн?

— Шахти, правильно?

— Саме так. Радше залишки. Батько працював у шахті, доки її не закрили. — Вона розповідає, і я помічаю характерний акцент. Спадна інтонація, м'яка вимова гортанного «р».

— А ти?

— Лондон.

— Лондон. Прекрасно.

— Ти знаєш Лондон?

— Була там один чи два рази, — промовляє вона і знову відводить погляд в інший бік бару, глибоко затягується.

Вона молодша, ніж мені здавалося, близько двадцяти п'яти. Мідне волосся, ще дитячі риси обличчя. У ній ховається щось божевільне, щось, чого я не можу розгледіти, воно десь затаїлося за алкоголем та розмазаною косметикою навколо очей. Тут, у «Контрабандистах» їй не місце, здається, вона втекла з весілля і врешті-решт опинилась у цьому барі.

— Тут у відпустці?

— Типу того.

— Подобається Тінтагель? — запитує вона.

— Я тільки сьогодні приїхав. Піду до замку завтра. Зупинився в готелі поруч.

— Значить, тут уперше?

— Так.

Це брехня, бо я не можу розповісти їй, що ми вже були тут раніше. Нас троє в кінці дощового літа — закутані від вітру, у дощовиках на шорти. Пам'ятаю, як Джек гасав по траві біля стоянки і який наляканий вигляд мала Анна. «Тримайся за руку, Джеку, тримайся за руку», — аби він не підійшов занадто близько до краю. Пам'ятаю, як ми піднімалися крутою звивистою стежкою до верху обриву, а тоді погода раптово змінилась, майже як у біблійних історіях: дощ ущух, хмари розвіялись, і з'явилася веселка. «Веселка, веселка!» — кричав Джек, перестрибуючи з ноги на ногу, листя танцювало довкола нього, як вогники. А потім, ніби хтось до нього доторкнувся чи щось прошепотів на вухо, він стояв непорушно і вдивлявся в смужку світла, що пронизувала хмари, поки веселка танула серед блакиті неба.

— Усе гаразд?

— Що? Так, добре, — відповів, відсьорбуючи з кухля.

— Ти десь літав.

— Вибач.

Вона нічого не відповідає і п'є ром із колою. Відпивши половину, трясє льодом по склянці.

— Тінтагель нічого так, — каже вона. — Я працюю в місцевій сувенірній крамниці. А тут працює моя подружка. — Вона показує на офіціантку, дівчину з добрим обличчям.

— Непогане місце.

— Згодна. Тут веселіше на вихідних, а по вівторках ще й караоке.

— Співаєш?

— Якось одного разу, і після того зась, — пирхає.

— Шкода, хотів би я на це поглянути, — кажу всміхаючись, не зводячи погляду з її очей. Вона сміється у відповідь, потім сором'язливо дивиться вбік.

— Повторимо? — запитую. — Я буду ще.

— А звідси більше пити не будеш? — протягує руку і плескає по кишені піджака, намацує фляжку.

Мене дратує, що вона бачила, і поки думаю, що відповісти, вона ніжно торкає мене за руку.

— Хитрун із тебе ніякий, — дивиться на годинник, потім розуміє, що не наділа його, і перевіряє час на телефоні.

— Гаразд. Останній, — хихоче собі під ніс, намагаючись злізти з табурета у вузькій спідниці. Дивлюсь, як вона йде до вбиральні (про це вона мені скорботно повідомляє), і бачу, як виділяється білизна під її спідницею, слід табурета на стегнах.

Коли повертається, від неї пахне парфумами. Поправила косметику і зав'язала волосся назад. Ми замовляємо шоти, говоримо і п'ємо, разом потягуємо з фляжки, потім вона показує мені відеоролики про собак з *YouTube*, бо її сім'я розводить риджбеків, далі бійки, записи з вуличних камер відеоспостереження, де людей б'ють до непритомності, бо один з її хлопців з Кемборна був кікбоксером, але зараз у тюрмі через збройний напад.

Потім я підводжу погляд, і все довкола розпливається: заїло музику в програвачі, увімкнене світло, гучне виття пілососа. Починаю розмірковувати, може, я заснув чи втратив свідомість, проте Чарлі досі біля мене, бачу, п'ємо горілку з «Ред Буллом». Дивлюся на неї, а вона всміхається вологими, п'яними очима і знову регоче, тицяючи в подружку, офіціантку, яка зиркає на неї і штовхає пілосос по килиму.

А потім ми виходимо, розігравши невеличку виставу, де вона каже, що їй треба йти додому, бредемо, тримаючись за руки, уздовж безлюдної центральної вулиці, хихочемо та втихомирюємо одне одного, опиняємось на сходах, що ведуть до невеличкої квартири над сувенірною крамницею, де працює Чарлі. У кінці сходів вона дивиться на мене, її губи нагадують форму серця, мене охоплює п'яна хіть, і я притискаю її ближче до себе, ми починаємо цілуватись, моя рука залазить до неї під спідницю.

Кінчивши, лежимо на її невеликому односпальному матраці на підлозі, не дивлячись одне одному в очі, сховавши голови в шії одне одного. Після обіймів, що за тривалістю можна було би вважати прийнятними, я йду коридором до ванної кімнати. Намагаюся намацати вимикач, але опиняюся не у ванній, а в дитячій. На протигагу необлаштованій кімнаті Чарлі, вона радше нагадує виставкову залу. Світильник у формі літака, точно такий,

як і малюнок на стіні. Охайно складені набиті іграшками коробки. Стіл із кольоровими олівцями та стосами паперу. Прикріплені до дошки грамоти й нагороди, здобуті у футболі, дзюдо та за значні здобутки в навчанні.

Біля ліжка стоїть нічник, не можу стримати себе, аби його не ввімкнути. Дивлюся, як він кидає блідо-блакитні місяці та зірки на стелю. Підходжу ближче до вікна, вдихаю ледь чутний аромат кондиціонеру для одягу та дитячого шампуню. У кутку помічаю маленький жовтий ліхтарик, точнісінько такий, як колись був у Джека. Беру його в руки — міцний пластик, надійна гума, великі кнопки для малих незграбних пальців.

— Агов, — каже Чарлі, від її слів я здригаюсь і підстрибую. Вони звучать майже як питання.

— Пробач, — бурмочу у відповідь. Раптово відчуваю себе надто тверезим, руки починають тремтіти. — Я шукав ванну кімнату.

Чарлі дивиться на мої руки, які й досі тримають ліхтарик.

— Мій хлопчик, — промовляє вона, і на її обличчі танцює місяць із нічника, — він сьогодні лишився з сестрою, тому я пішла в загул. — Вона поправляє папір та олівці, розташовуючи їх симетрично до краю столу. — Тільки закінчили ремонт, — додає і засовує щось у шухлядку тумби біля ліжка. — Довелось продати чимало своїх речей, аби за все заплатити, але виглядає гарно, правда?

— Це чудово, — бо так воно і є. Вона всміхається, і якусь мить ми так і стоїмо, спостерігаючи за танком планет та зірок по кімнаті.

Знаю, Чарлі хоче мене про щось запитати: чи є в мене діти, чи я люблю дітлахів, — але я не хочу відповідати, тому цілую її і знов відчуваю присмак горілки й цигарок. Думаю, їй незручно мене цілувати тут, у кімнаті сина, вона вивертається, забирає ліхтарик і кладе його на полицю. Вимикає нічник і веде мене до дверей.

Опинившись знову на односпальному матраці, вона злегка цілує мене в шию, як цілують перед сном, повертається на інший бік і засинає, не сказавши ні слова. У кімнаті прохолодно, а вона лежить із оголеною спиною. Я вкриваю її ковдрою, і це нагадує мені Джека. *Затишно, як у гніздечку.* Допиваю з фляжки і лежу без сну в тьмяному жовтому світлі, слухаючи її дихання.